

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

F. G. JACOBS

της 26ης Μαΐου 2005¹

1. Με την παρούσα αίτησή του, το *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Εφετείο, Χάγη) ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο διευκρινίσεις ως προς την ερμηνεία της φράσεως «να χρησιμοποιεί [ένα σήμα] στις συναλλαγές» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 5 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων². Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά i) αν η εισαγωγή στην Κοινότητα, υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, μη κοινοτικών εμπορευμάτων που φέρουν γνήσιο εμπορικό σήμα, η αποθήκευση των εν λόγω εμπορευμάτων σε αποθήκη τελωνείου ή η προσφορά προς πώληση ή η πώληση των ούτως αποθηκευμένων εμπορευμάτων, χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος, πρέπει να θεωρείται ως «χρησιμοποίηση του [σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, καθώς και ii) ποιος από τους διαδίκους φέρει το βάρος της αποδείξεως στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας λόγω προσβολής των εκ του σήματος δικαιωμάτων που, ενδεχομένως, θα κινηθεί σε τέτοιες περιπτώσεις.

της αρχής της αναλώσεως των εκ του εμπορικού σήματος δικαιωμάτων. Η αρχή αυτή, η οποία αρχικώς διατυπώθηκε από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 28 και 30 ΕΚ), έχει σήμερα ενσωματωθεί στο άρθρο 7 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Κατ' ουσίαν, σύμφωνα με την αρχή αυτή, ο δικαιούχος εμπορικού σήματος δεν μπορεί να προβάλει τα δικαιώματά του σε σχέση με προϊόντα τα οποία έχουν διατεθεί υπό το σήμα αυτό στο εμπόριο εντός της Κοινότητας από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του³.

Οι σχετικές κοινοτικές διατάξεις*Νομοθεσία περί εμπορικών σημάτων*

2. Η συναίνεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος για την πραγματοποίηση των επιμάχων συναλλαγών είναι κρίσιμη, λόγω

3. Το άρθρο 5 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων ορίζει τα εξής:

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Πρώτη οδηγία 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1).

3 — Σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το παράρτημα XVII, σημείο 4, της Συμφωνίας περί του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), το άρθρο 7 τροποποιήθηκε για τους σκοπούς της Συμφωνίας και η έκφραση «μέσα στην Κοινότητα» αντικαταστάθηκε με τις λέξεις «στο εσωτερικό Συμβαλλομένου Μέρους».

«1. Το καταχωρημένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του: [...].»

α) σημείο πανομοιότυπο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωρηθεί,

4. Τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού για το κοινοτικό εμπορικό σήμα⁴ περιέχει σε σχέση με τα κοινοτικά εμπορικά σήματα ρύθμιση ταυτόσημη με αυτήν που καθιερώνουν τα άρθρα 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων.

[...]

Τελωνειακή νομοθεσία

3. Μπορεί, ιδίως, να απαγορεύεται, εάν πληρούνται οι όροι των παραγράφων 1 και 2:

5. Το άρθρο 24 ΕΚ ορίζει ότι:

α) [...]

β) η προσφορά των προϊόντων ή η εμπορία ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή υπηρεσιών υπό το σημείο,

«Θεωρούνται ότι ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός κράτους μέλους τα προϊόντα προελεύσεως τρίτων χωρών, για τα οποία έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής και εισπραχθεί σ' αυτό το κράτος μέλος οι απαιτούμενοι δασμοί [...] και για τα οποία δεν έχουν επιστραφεί ολικώς ή μερικώς αυτοί οι δασμοί και επιβαρύνσεις.»

γ) η εισαγωγή ή η εξαγωγή των προϊόντων υπό το σημείο,

⁴ — Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1).

6. Το άρθρο 37, παράγραφος 1, του κανονισμού. 2913/92⁵, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, προβλέπει ότι τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της εισόδου τους. Το άρθρο 38, παράγραφος 1, στοιχείο α', ορίζει ότι τα εν λόγω εμπορεύματα πρέπει να προσκομίζονται, χωρίς καθυστέρηση, από το πρόσωπο τα εισήγαγε, στο τελωνείο που καθορίζει η τελωνειακή αρχή. Κατά το άρθρο 48, τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο πρέπει να λαμβάνουν έναν από τους τελωνειακούς προορισμούς που γίνονται δεκτοί για τέτοια εμπορεύματα.

2. Τα κοινοτικά εμπορεύματα που αποτελούν αντικείμενο διασάφησης για το καθεστώς της [...] διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης βρίσκονται υπό τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της αποδοχής της διασάφησης και έως τη στιγμή που εξέρχονται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή καταστρέφονται ή μέχρις ότου ακυρωθεί η διασάφηση.»

Το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης

7. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 15, του κανονισμού 2913/92, στην έννοια του «Τελωνειακού προορισμού εμπορεύματος» περιλαμβάνεται και η υπαγωγή του εμπορεύματος σε ορισμένο τελωνειακό καθεστώς. Κατά την παράγραφο 16 του άρθρου 4, στην έννοια του «τελωνειακού καθεστώτος» εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, η «διαμετακόμιση» και η «τελωνειακή αποταμίευση».

9. Το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης αφορά, κατά κανόνα, εμπορεύματα προερχόμενα από τρίτες χώρες και τα οποία δεν έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας. Το Δικαστήριο ανέλυσε το πλάσμα δικαίου το οποίο βρίσκεται στη βάση του καθεστώτος αυτού ως εξής:

8. Στο άρθρο 59 ορίζονται τα εξής:

«1. Κάθε εμπόρευμα που προορίζεται να υπαχθεί σε τελωνειακό καθεστώς πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διασάφησης για το τελωνειακό αυτό καθεστώς.

«Τα εμπορεύματα που έχουν τεθεί υπό το καθεστώς αυτό δεν υπόκεινται ούτε στους αντίστοιχους εισαγωγικούς δασμούς ούτε στα άλλα μέτρα εμπορικής πολιτικής, ως εάν δεν είχαν εισέλθει στο κοινοτικό έδαφος. Στην πραγματικότητα, εισάγονται από τρίτη χώρα και διατρέχουν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη πριν εξαχθούν σε άλλη τρίτη χώρα.»⁶

5 — Κανονισμός (ΕΚ) 2913/92, της 12ης Οκτωβρίου 1992 (ΕΕ L 302, σ. 1).

6 — Απόφαση C-383/98, Polo κατά Lauren (Συλλογή 2000, σ. I-2519, σκέψη 34).

10. Στο άρθρο 91, παράγραφος 1, του κανονισμού 2913/92 προβλέπεται ότι το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης «επιτρέπει την κυκλοφορία μεταξύ δύο σημείων του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας μη κοινοτικών εμπορευμάτων, χωρίς τα εμπορεύματα αυτά να υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής».

11. Το άρθρο 92 ορίζει ότι το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης παύει να ισχύει «όταν τα εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς αυτό και το σχετικό έγγραφο προσάγονται στο τελωνείο του τόπου προορισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω καθεστώτος». Το τελωνείο του τόπου προορισμού είναι το τελωνείο όπου πρέπει να προσαχθούν τα εμπορεύματα τα οποία έχουν τεθεί υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία της διαμετακόμισης⁷.

Η τελωνειακή αποταμίευση

12. Το καθεστώς της τελωνειακής αποταμίευσης παρέχει στους εισαγωγείς τη δυνατότητα να αποθηκεύουν εισαγόμενα εμπορεύματα, οσάκις δεν είναι γνωστό κατά το χρόνο της εισαγωγής πώς θα διατεθούν τελικώς τα εν λόγω εμπορεύματα. Τα εμπορεύματα ενδέχεται στη συνέχεια να επανεξαχθούν, οπότε δεν θα απαιτηθεί η καταβολή δασμών, ή να αποδεσμευθούν προκειμένου να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, οπότε και θα καταστούν απαιτητοί οι

δασμοί. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι ο «βασικός σκοπός των τελωνειακών αποθηκών είναι να εξυπηρετούν την αποθήκευση εμπορευμάτων» και όχι να επιτρέπουν τη μετάβαση των εμπορευμάτων από ένα στάδιο εμπορίας σε άλλο⁸.

13. Δεδομένου ότι το καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης συγκαταλέγεται στα τελωνειακά καθεστώτα που έχουν οικονομικές συνέπειες⁹, η χρησιμοποίησή του εξαρτάται από την έκδοση σχετικής άδειας από τις τελωνειακές αρχές¹⁰. Η εν λόγω άδεια χορηγείται μόνο στα πρόσωπα τα οποία παρέχουν όλα τα εχέγγυα που απαιτούνται για την καλή διεξαγωγή των πράξεων και μόνον εφόσον οι τελωνειακές αρχές μπορούν να εξασφαλίσουν την επιτήρηση και τον έλεγχο του καθεστώτος χωρίς να υποχρεωθούν να θέσουν σε εφαρμογή διοικητικό μηχανισμό δυσανάλογο προς τις συναφείς οικονομικές ανάγκες¹¹.

Η κυρία δίκη και τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα

14. Η SmithKline Beecham plc, εταιρεία με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι δικαιούχος δύο εμπορικών σημάτων που έχουν κατοχυρωθεί στις χώρες της Μπενελούξ [Βέλγιο, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο], τα οποία αφορούν προϊόντα υπαγόμενα στην Κατηγορία 3 in Class 3 (οδοντόκρεμες). Η Beecham Group plc, εταιρεία με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι δικαιούχος ενός εμπορικού σήματος κατοχυρωμένου στα κράτη της Μπενελούξ,

7 — Άρθρο 340β, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε, ιδίως, με τον κανονισμό (ΕΚ) 2787/2000 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ L 330, σ. 1).

8 — Απόφαση της 20ής Απριλίου 1983, 49/82, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 1983, σ. 1195, σκέψη 10).

9 — Άρθρο 84, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2913/92.

10 — Άρθρο 85 του κανονισμού 2913/92.

11 — Άρθρο 86 του κανονισμού αριθ. 2913/92.

καθώς και κοινοτικών εμπορικών σημάτων, που αφορούν, όλα, προϊόντα της Κατηγορίας 3. Τα εν λόγω εμπορικά σήματα είναι εικονιστικά σήματα των προϊόντων Aqua-fresh, όπου εμφανίζεται ένα σωληνάριο οδοντόκρεμας με κόκκινες, λευκές και μπλε ρίγες. Στο εξής, θα αναφέρομαι από κοινού στην SmithKline Beecham plc και στην Beecham Group plc με τον όρο «οι εφεσίβλητες»¹².

15. Η Class International BV (στο εξής: εφεσείουσα της κύριας δίκης), εταιρεία με έδρα στις Κάτω Χώρες, αγόρασε κατά την περίοδο 2001/2002 ορισμένα φορτία προϊόντων από επιχείρηση εδρεύουσα και λειτουργούσα στη Νότιο Αφρική. Η παρούσα διαφορά αφορά εμπορευματοκιβώτιο με οδοντόκρεμες οι οποίες έφεραν τα επίμαχα εμπορικά σήματα. Το εμπόρευμα απεστάλη, κατ' αίτησιν της εφεσείουσας, στο Ρόττερνταμ τον Φεβρουάριο του 2002, από κράτος ευρισκόμενο εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (στο εξής: ΕΟΧ), και τοποθετήθηκε στις τελωνειακές αποθήκες της πόλης αυτής. Τα προϊόντα είναι γνήσια και φέρουν νομίμως τα οικεία εμπορικά σήματα, πλην όμως, οι εφεσίβλητες δεν είχαν και εξακολουθούν να μην έχουν συναινέσει στην εισαγωγή τους στο έδαφος του ΕΟΧ.

16. Στις 5 Μαρτίου 2002, το εν λόγω εμπορευματοκιβώτιο δεσμεύθηκε από τις τελωνειακές αρχές κατόπιν σχετικής αιτήσεως των εφεσιβλήτων της κύριας δίκης. Από τις γραπτές παρατηρήσεις της εφεσείουσας, προκύπτει ότι η δέσμευση αυτή

έγινε κατ' εφαρμογήν της κοινοτικής νομοθεσίας που απαγορεύει την εισαγωγή παραποιημένων και αναπαραχθέντων χωρίς άδεια εμπορευμάτων προκειμένου να τεθούν, μεταξύ άλλων, σε καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης και εξωτερικής διαμετακόμισης¹³, η οποία προβλέπει ότι το οικείο τελωνείο μπορεί να δεσμεύσει εμπορεύματα τα οποία θεωρεί ότι [μπορεί να] είναι απομιμήσεις ή [να] έχουν αναπαραχθεί χωρίς άδεια (πειρατικά), εφόσον ο κάτοχος του εμπορικού σήματος το οποίο υποστηρίζεται ότι έχει χρησιμοποιηθεί παρανόμως έχει επιτύχει την έκδοση σχετικής αποφάσεως από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές. Εκ των υστέρων, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω εμπορεύματα δεν ήταν απομιμήσεις ή πειρατικά κατά την έννοια των κοινοτικών αυτών ρυθμίσεων.

17. Η αίτηση της εφεσείουσας της κύριας δίκης για αποδέσμευση των εμπορευμάτων και καταβολή αποζημιώσεως από τις εφεσίβλητες της κύριας δίκης απορρίφθηκε από τον πρόεδρο του Rechtbank Rotterdam. Η αιτούσα άσκησε έφεση ενώπιον του Gerechtshof te 's-Gravenhage και οι εφεσίβλητες άσκησαν αντέφεση. Η έφεση και η αντέφεση αφορούν το ζήτημα αν η προσωρινή αποθήκευση σε τελωνειακή αποθήκη αυθεντικών προϊόντων φερόντων νομίμως ορισμένο εμπορικό σήμα υπό καθεστώς τελωνειακής διαμετακόμισης και/ή η διαμετακόμιση των εν λόγω εμπορευμάτων σε χώρες εκτός του ΕΟΧ πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά χρησιμοποίηση του εμπορικού σήματος κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων.

12 — Δεν προκύπτει σαφώς από τη διάταξη περί παραπομπής πώς ακριβώς εμπλέκονται οι λοιπές κατοννομαζόμενες εφεσίβλητες (η Colgate-Palmolive Company και η Unilever NV) στη διαδικασία ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Η εφεσείουσα δήλωσε ότι η κυρία δίκη διεκόπη όσον αφορά τις εν λόγω εφεσίβλητες.

13 — Κανονισμός (ΕΚ) 3295/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περί μέτρων απαγόρευσης της ελεύθερης κυκλοφορίας, της εξαγωγής, της επανεξαγωγής και της υπαγωγής σε καθεστώς αναστολής των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των αναπαραχθέντων χωρίς άδεια (πειρατικών) (ΕΕ L 341, σ. 8).

18. Το Gerechtshof te 's-Gravenhage δέχεται ότι δεν αποδείχθηκε ότι είχε ήδη βρεθεί αγοραστής για το επίμαχο φορτίο κατά τον χρόνο που εισήχθησαν στο έδαφος των Κάτω Χωρών ή κατά τον χρόνο που επιβλήθηκε η δέσμευση. Ειδικότερα, το Gerechtshof κρίνει ότι δεν απεδείχθη επαρκώς ότι, όπως υποστηρίζει η εφεσείουσα της κύριας δίκης, τα επίμαχα προϊόντα έχουν πωληθεί και προορίζονται για κάποιον πελάτη στην Ουκρανία. Ούτε απεδείχθη ότι τα εν λόγω προϊόντα έχουν πωληθεί και πρόκειται να παραδοθούν σε πελάτη εγκατεστημένο εντός του ΕΟΧ. Ωστόσο, το Gerechtshof δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ο πρώτος αγοραστής των επίμαχων προϊόντων να είναι τελικώς εγκατεστημένος εντός του ΕΟΧ.

19. Το Gerechtshof te 's-Gravenhage ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

εναρκτήριας φράσης του άρθρου 5, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας και κατά την έννοια της εναρκτήριας φράσης του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94, η αποθήκευση, σε τελωνείο ή αποθήκη τελωνειακής αποταμιεύσεως, εντός του εδάφους κράτους μέλους, γνησίων, νομίμως φερόντων ορισμένο εμπορικό σήμα εμπορευμάτων (τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της προαναφερθείσης οδηγίας, του [Een-vormige Beneluxwet op de merken (ενιαίου νόμου των κρατών της Μπενελούξ περί εμπορικών σημάτων, στο εξής: νόμος BMW)] και/ή του κανονισμού 40/94), τα οποία δεν εισήχθησαν στον ΕΟΧ από τον δικαιούχο του εμπορικού σήματος ή με τη συναίνεσή του, προέρχονται από χώρες εκτός του ΕΟΧ και υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς των μη κοινοτικών εμπορευμάτων (π.χ., Τ1 ή ΔΣΕ);

«1) Δύναται ο δικαιούχος εμπορικού σήματος να εναντιωθεί στην εισαγωγή από τρίτες χώρες, χωρίς τη συναίνεσή του, προϊόντων τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της [οδηγίας περί εμπορικών σημάτων] και/ή της οδηγίας 40/94, στο έδαφος κράτους μέλους (εν προκειμένω, στο έδαφος των Κάτω Χωρών/της Μπενελούξ), στο πλαίσιο διαμετακόμισης ή διαμετακομιστικού εμπορίου, κατά τα εκτιθέμενα στη συνέχεια;

3) Επηρεάζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο οι απαντήσεις στα ερωτήματα 1 και 2 από το αν, κατά το χρόνο εισόδου τους στο προαναφερθέν έδαφος, ο τελικός προορισμός των εν λόγω εμπορευμάτων έχει προσδιοριστεί ή όχι ή από το αν δεν έχει ή δεν έχει συναφθεί ακόμη σύμβαση (πωλήσεως) με πελάτη εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα σχετικά με τα προϊόντα αυτά;

2) Εμπίπτει στο πεδίο της «χρησιμοποίησης [εμπορικού σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια της

4) Στο πλαίσιο της εξετάσεως των ερωτημάτων 1, 2 και 3, έχει σημασία το αν συντρέχουν περιστάσεις όπως:

- α) ο συναλλασσόμενος, ο οποίος είναι κύριος των εμπορευμάτων για τα οποία πρόκειται ή, εν πάση περιπτώσει, έχει επ' αυτών δικαίωμα διαθέσεως και/ή ασκεί παράλληλο εμπόριο, είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη μέλη,
- β) τα εν λόγω εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, ενώ δεν έχει προσδιοριστεί (ακόμη) ο τόπος παραδόσεως,
- γ) τα εν λόγω εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, ενώ ο τόπος παραδόσεως των προϊόντων που προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται έχει προσδιοριστεί, χωρίς να έχει προσδιοριστεί και ο τελικός προορισμός, και η οικεία συμφωνία περιέχει ή δεν περιέχει ρητή δήλωση ή συμβατική ρήτρα περί του ότι τα εμπορεύματα για τα οποία πρόκειται είναι μη κοινοτικά (διαμετακομιζόμενα) εμπορεύματα,
- δ) τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, ενώ ο τόπος παραδόσεως και/ή του τελικού προορισμού των εμπορευμάτων προσδιορίζεται ή δεν προσδιορίζεται,
- ε) τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, για τον οποίο ο (παράλληλος) έμπορος γνωρίζει ή έχει σοβαρούς λόγους να υποθέτει ότι θα μεταπωλήσει ή θα παραδώσει τα επίμαχα εμπορεύματα σε τελικούς καταναλωτές εντός του ΕΟΧ;
- 5) Πρέπει να θεωρηθεί ότι με τον όρο «προσφορά» στο πλαίσιο των διατάξεων στις οποίες αναφέρεται το ερώτημα 1 νοείται επίσης η προσφορά (προς πώληση) γνησίων προϊόντων νομίμως φερόντων το εμπορικό τους σήμα (τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της οδηγίας, του νόμου BMW και/ή του κανονισμού 40/94), τα οποία έχουν τοποθετηθεί και φυλάσσονται σε τελωνείο ή αποθήκη τελωνειακής αποταμιεύσεως στο έδαφος κράτους μέλους, τα οποία δεν έχουν εισαχθεί στον ΕΟΧ από τον δικαιούχο του εμπορικού σήματος ή με την συναίνεσή του, τα οποία προέρχονται από χώρα εκτός του ΕΟΧ και τα οποία υπάρχουν στο καθεστώς των μη κοινοτικών προϊόντων (π.χ., Τ1 ή ΔΣΕ), υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται στα ερωτήματα 3 και 4 ανωτέρω;
- 6) Ποιος από τους διαδίκους φέρει το βάρος αποδείξεως, όσον αφορά τις πράξεις που περιγράφονται στα ερωτήματα 1, 2 και 5 ανωτέρω;

20. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η εφεσείουσα, οι εφεσίβλητες και η Επιτροπή.

21. Δεδομένου ότι το άρθρο 9 του κανονισμού περί του κοινοτικού εμπορικού σήματος παρέχει στον δικαιούχο κοινοτικού σήματος την ίδια προστασία με αυτήν που παρέχει η οδηγία περί εμπορικών σημάτων στον δικαιούχο καταχωρισμένου εμπορικού σήματος, κατά την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων, θα αναφέρομαι, χάριν ευκολίας, μόνο στην οδηγία.

Το πρώτο ερώτημα

22. Με το πρώτο του ερώτημα, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά αν ο δικαιούχος εμπορικού σήματος μπορεί να εμποδίσει την εισαγωγή στο έδαφος κράτους μέλους, χωρίς τη συναίνεσή του, εμπορευμάτων που φέρουν το εν λόγω σήμα, στο πλαίσιο διαμετακομίσεως ή διαμετακομιστικού εμπορίου.

23. Δεν αμφισβητείται προφανώς ότι με τον όρο «διαμετακόμιση» το παραπέμπον δικαστήριο εννοεί την διέλευση μέσα από το έδαφος κρατών μελών μη κοινοτικών εμπορευμάτων υπαγομένων στο κοινοτικό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης και με τον όρο «διαμετακομιστικό εμπόριο» εννοεί συναλλαγές επί μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα οποία δεν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις εισαγωγής, κατά συνέπεια δε δεν έχουν εισαχθεί από νομικής απόψεως στην Κοινότητα και, επομένως, όσο η κατάσταση αυτή παραμένει ίδια, διατηρούν τον χαρακτήρα τους των μη κοινοτικών

εμπορευμάτων. Οι συναλλαγές αυτές μπορεί να αφορούν εμπορεύματα τα οποία έχουν υπαχθεί στο καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης. Το κατά πόσον η αποθήκευση των εμπορευμάτων σε τελωνειακή αποθήκη συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων εκ των εμπορικών σημάτων που φέρουν τα εν λόγω εμπορεύματα αποτελεί το αντικείμενο του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος, ενώ το αν η προσφορά προς πώληση ή η πώληση των ούτως αποθηκευμένων εμπορευμάτων συνιστά τέτοια προσβολή αποτελεί το αντικείμενο του τετάρτου και του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος.

24. Η εφεσείουσα της κύριας δίκης υποστηρίζει ότι στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση. Αν η είσοδος στην Κοινότητα μη κοινοτικών εμπορευμάτων στο πλαίσιο διαμετακομιστικού εμπορίου θεωρείτο ως «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων, το αποτέλεσμα θα ήταν να περιοριστούν σημαντικά οι οικονομίες των κρατών μελών, αφού όλες οι διαμετακομίσεις και το διαμετακομιστικό εμπόριο προϊόντων φερόντων εμπορικό σήμα, χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου του σήματος, θα συνιστούσαν παράβαση των διατάξεων περί προστασίας του εμπορικού σήματος. Δεν μπορεί να είναι αυτός ο σκοπός ή το αποτέλεσμα της κοινοτικής νομοθεσίας. Εξάλλου, όπως προκύπτει σαφώς από τις αποφάσεις Επιτροπής κατά Γαλλίας¹⁴ και Rioglass και Transremar¹⁵, ένας τέτοιος περιορισμός δεν δικαιολογείται στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου.

14 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, C-23/99 (Συλλογή 2000, σ. I-7653).

15 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 2003, C-115/02, Rioglass (Συλλογή 2003, σ. I-12705).

25. Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης υποστηρίζουν την αντίθετη άποψη. Ισχυρίζονται ότι η έννοια της «χρησιμοποίησης στις συναλλαγές» καλύπτει το σύνολο των εμπορικών ή επαγγελματικών χρήσεων (πλην των καθαρά επιστημονικών). Εισαγωγή φερόντων εμπορικό σήμα προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής κατά το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων, σημαίνει εισαγωγή των εν λόγω προϊόντων στο έδαφος κράτους μέλους. Η εισαγωγή —στην προκειμένη περίπτωση, τουλάχιστον— αποσκοπεί σε κάποιο οικονομικό όφελος. Το γεγονός ότι οι διατυπώσεις της εισαγωγής δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη και ότι, κατά συνέπεια, τα εμπορεύματα δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ελεύθερη κυκλοφορία δεν έχει καμία σημασία. Τα περισσότερα καθεστώτα διαμετακόμισης συνυπάρχουν με το ενδεχόμενο να τεθούν τα οικεία εμπορεύματα σε ελεύθερη κυκλοφορία στον ΕΟΧ χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος, ο οποίος, κατά συνέπεια, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εμποδίσει την εισαγωγή των εμπορευμάτων και την έστω προσωρινή παρουσία τους.

26. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι «η εισαγωγή [...] των προϊόντων υπό το σήμα», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, σημείο γ', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων, δεν καλύπτει και την περίπτωση της εισαγωγής τους στην Κοινότητα υπό το καθεστώς της διαμετακόμισης. Μολονότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', δεν είναι απολύτως σαφές, από το ιστορικό θεσπίσεως της διατάξεως προκύπτει ότι σκοπός της ήταν να παρέχεται στον δικαιούχο του εμπορικού σήματος η δυνατότητα να εμποδίσει μόνο την εισαγωγή που πραγματοποιείται με σκοπό τη θέση σε εμπορία εντός της Κοινότητας. Η ερμηνεία αυτή συνάδει, επίσης, με τον ορισμό της εννοίας των εμπορευμάτων που ευρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία, ο οποίος δίδεται στο άρθρο 24 ΕΚ, δεδομένου ότι οι διατυ-

πώσεις της εισαγωγής δεν θα έχουν τηρηθεί ούτε θα έχουν εισπραχθεί οι τελωνειακοί δασμοί, αν τα εμπορεύματα τελούν υπό καθεστώς διαμετακόμισης.

27. Κατά τη γνώμη μου, το πρώτο ερώτημα, παρά τη γενική του διατύπωση, στην πραγματικότητα αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων, το οποίο αναφέρεται στα δικαιώματα που απορρέουν από το εμπορικό σήμα. Στο άρθρο 5, παράγραφος 1, ορίζεται ότι το σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικά δικαιώματα επ' αυτού. Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', τα αποκλειστικά αυτά δικαιώματα επιτρέπουν στον δικαιούχο να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο πανομοιότυπο με το σήμα για προϊόντα πανομοιότυπα με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρισθεί το εν λόγω σήμα. Στην προκειμένη περίπτωση, ο δικαιούχος επιθυμεί να εμποδίσει την είσοδο στην Κοινότητα, χωρίς τη συγκατάθεσή του, προϊόντων που φέρουν το γνήσιο εμπορικό του σήμα, με χρήση του καθεστώτος κοινοτικής εξωτερικής διαμετακόμισης. Επομένως, το ερώτημα, στην ουσία, είναι αν η εισαγωγή προϊόντων που φέρουν εμπορικό σήμα, από τρίτες χώρες στην Κοινότητα, υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του οικείου εμπορικού σήματος, ενέχει προσβολή των αποκλειστικών δικαιωμάτων που παρέχει στον δικαιούχο του εμπορικού σήματος το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας περί εμπορικού σήματος και, ειδικότερα, αν συνιστά «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α'.

28. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η χρήση του πανομοιότυπου προς το σήμα σημείου γίνεται όντως κατά τις συναλλαγές, εφόσον εντάσσεται στο πλαίσιο εμπορικής δραστη-

ριότητας που επιδιώκει οικονομικά πλεονεκτήματα, και όχι σε ιδιωτική βάση¹⁶. Έχει, επίσης, διευκρινίσει ότι το αποκλειστικό δικαίωμα του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας παρέχεται για να μπορεί ο δικαιούχος του σήματος να προστατεύσει τα ειδικά του συμφέροντα ως δικαιούχος, δηλαδή να διασφαλίσει ότι το σήμα μπορεί να εκπληρώσει τις λειτουργίες του. Η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος πρέπει, συνεπώς, να επιφυλάσσεται για τις περιπτώσεις στις οποίες η χρήση του σημείου από τρίτον προσβάλλει ή μπορεί να προσβάλει τις λειτουργίες του σήματος και ιδίως την ουσιαστική λειτουργία του, που είναι να εγγυάται στους καταναλωτές την προέλευση του προϊόντος¹⁷. Κατά συνέπεια, ο δικαιούχος δεν μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση σημείου πανομοιότυπου προς το σήμα για προϊόντα πανομοιότυπα προς αυτά για τα οποία καταχωρίστηκε το σήμα, εφόσον η χρήση αυτή δεν μπορεί να βλάψει τα συμφέροντά του ως δικαιούχος του σήματος από πλευράς των λειτουργιών αυτού¹⁸.

30. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Rioglass*¹⁹, η οποία αφορά παρόμοιες περιστάσεις. Στην περίπτωση εκείνη, προϊόντα φέροντα εμπορικό σήμα, τα οποία είχαν κατασκευαστεί νομίμως στην Ισπανία, εξήχθησαν από την Ισπανία στην Πολωνία, με την κάλυψη ενός κοινοτικού τίτλου διαμετακόμισης, ο οποίος επέτρεπε την κυκλοφορία τους μεταξύ του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας και της Πολωνίας με απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς, από φόρους ή από μέτρα εμπορικής πολιτικής. Τα εμπορεύματα δεσμεύθηκαν από τελωνειακούς υπαλλήλους στη Γαλλία, λόγω υπονοιών για απομίμηση σήματος. Η κατασκευάστρια εταιρεία και ο μεταφορέας των εμπορευμάτων ζήτησαν την έκδοση διαταγής για την άρση της κατασχέσεως. Το ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο ήταν αν τα εθνικά μέτρα δεσμεύσεως εμπορευμάτων υπό τις συνθήκες αυτές προσέκρουαν στο άρθρο 28 ΕΚ, το οποίο ορίζει ότι απαγορεύονται οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών και όλα τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ κρατών μελών.

29. Δεν νομίζω ότι η ουσιαστική λειτουργία του εμπορικού σήματος μπορεί να διακυβευθεί απλώς και μόνο συνεπεία του ότι προϊόντα φέροντα γνησίως το εν λόγω εμπορικό σήμα υπάγονται στο καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης και, επομένως, εξ ορισμού, δεν έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας. Μια τέτοια κατάσταση, από μόνη της, δεν ενδέχεται καν, κατά τη γνώμη μου, να θίξει τις λειτουργίες του εμπορικού σήματος.

31. Δεδομένου ότι η υπόθεση εκείνη δεν αφορούσε την οδηγία περί εμπορικών σημάτων, το Δικαστήριο στηρίχθηκε στην προγενέστερη νομολογία του περί εμπορικών σημάτων, η οποία διαμορφώθηκε πριν από την έκδοση της εν λόγω οδηγίας. Αφού απεφάνθη ότι τα επίδικα μέτρα αντέκειντο στο άρθρο 28, το Δικαστήριο εξέτασε αν ήταν δυνατό να δικαιολογηθούν με βάση το άρθρο 30 ΕΚ. Παρέπεμψε σε πάγια νομολογία, κατά την οποία το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί του σήματος συνίσταται κυρίως στην παροχή στον δικαιούχο του αποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως του σήματος για την πρώτη θέση σε κυκλοφορία

16 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 2002, C-206/01, *Arsenal Football Club* (Συλλογή 2002, σ. I-10273, σκέψη 40).

17 — Προπαρατεθείσα απόφαση *Arsenal Football Club*, σκέψη 51. Βλ., επίσης, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 2002, C-2/00, *Höllerhoff* (Συλλογή 2002, σ. I-4187, σκέψη 15).

18 — Προπαρατεθείσα απόφαση *Arsenal Football Club*, σκέψη 54.

19 — Παρατίθεται στην υποσημείωση 15.

του προϊόντος. Το Δικαστήριο, στη συνέχεια, επεσήμανε ότι, κατά συνέπεια, η εφαρμογή της προστασίας αυτής συνδέεται με τη διάθεση στο εμπόριο των προϊόντων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια διαδικασία όπως η αποτελούσα το αντικείμενο της ενώπιόν του παραπεμφθείσας υποθέσεως, η οποία συνίσταται στη μεταφορά εμπορευμάτων νομίμως παραχθέντων εντός κράτους μέλους του εδάφους ενός ή περισσότερων κρατών μελών, δεν προϋποθέτει ούτε συνεπάγεται εμπορία των εν λόγω εμπορευμάτων και δεν μπορεί, επομένως, να θίξει το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί του σήματος²⁰.

32. Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης επισημαίνουν τις διαφορές της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση από την παρούσα υπόθεση, επικαλούμενες το γεγονός ότι αφορούσε μόνο τη διαμετακόμιση κοινοτικών εμπορευμάτων τα οποία είχαν κατασκευαστεί νομίμως σε κράτος μέλος. Αυτό, βεβαίως, είναι ακριβές. Ωστόσο, δεν πιστεύω ότι μπορεί να μειώσει τη σημασία της εν λόγω αποφάσεως ως στοιχείου που στηρίζει την άποψη ότι το γεγονός και μόνο ότι εμπορεύματα περνούν μέσα από το έδαφος κράτους μέλους «δεν προϋποθέτει ούτε συνεπάγεται καμιά διάθεση στο εμπόριο των εν λόγω εμπορευμάτων και δεν μπορεί, επομένως, να θίξει το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί του σήματος». Πράγματι, μπορεί να θεωρηθεί ότι, αν το Δικαστήριο υιοθέτησε αυτή την άποψη σε σχέση με προϊόντα ευρισκόμενα σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας, η άποψη αυτή ισχύει, κατά μείζονα λόγο, προκειμένου για μη κοινοτικά προϊόντα, για τα οποία δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής.

33. Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης επικαλούνται, επίσης, την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Polo κατά Lauren²¹ και, ιδίως, την διαπίστωσή του ότι «τα εμπορεύματα παραποιήσεως/απομιμήσεως που τελούν υπό το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακομίσεως ενδέχεται να εισαχθούν με απάτη στην κοινοτική αγορά». Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης προβάλλουν την επισήμανση αυτή του Δικαστηρίου, προκειμένου να στηρίξουν τον ισχυρισμό τους ότι η υπαγωγή στο καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης δεν εξασφαλίζει ότι τα μεταφερόμενα εμπορεύματα δεν θα τεθούν τελικώς σε ελεύθερη κυκλοφορία.

34. Όμως, η θέση αυτή διατυπώθηκε από το Δικαστήριο στην απόφαση Polo κατά Lauren στο πλαίσιο περιστάσεων που διαφέρουν σημαντικά από τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, κατά τη γνώμη μου δε, δεν ωφελεί τις εφεσίβλητες ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογία. Το Δικαστήριο, στην περίπτωση εκείνη, εξέτασε αν το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 133 ΕΚ), το οποίο αφορά την κοινή εμπορική πολιτική, μπορούσε να θεωρηθεί ως επαρκές νομικό έρεισμα για την έκδοση ενός κανονισμού²², ο οποίος εφαρμόζονταν, στην περίπτωση που εντοπιζόνταν προϊόντα απομίμησης ή πειρατικά κατά τη διενέργεια ελέγχων, σε εμπορεύματα που είχαν υπαχθεί, μεταξύ άλλων, σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης. Προφανώς, ο κίνδυνος να διοχετευθούν με απάτη στην κοινοτική αγορά προϊόντα που αποτελούν απομιμήσεις συνιστά κρίσιμο στοιχείο, όταν εξετάζεται το κύρος κανονισμού ο οποίος σκοπεί να παράσχει στις τελωνειακές αρχές τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν οσάκις εντοπίζονται τέτοια προϊόντα στο πλαίσιο ελέγχων σε εμπορεύματα τελούντα υπό καθε-

21 — Παρατίθεται στην υποσημείωση 6, ανωτέρω, βλ. σκέψη 34.

22 — Κανονισμός 3295/94, που παρατίθεται στην υποσημείωση 13.

στός εξωτερικής διαμετακόμισης. Αντίθετα, η παρούσα υπόθεση αφορά το εντελώς διαφορετικό ζήτημα αν ο δικαιούχος εμπορικού σήματος μπορεί να εμποδίσει τη χωρίς τη συγκατάθεσή του εισαγωγή από τρίτη χώρα στην Κοινότητα προϊόντων που φέρουν το γνήσιο εμπορικό του σήμα, στην περίπτωση που η εισαγωγή αυτή γίνεται μέσω της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης.

35. Εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω διαπίστωση του Δικαστηρίου στην απόφασή του Ρολο κατά Lauren δεν μπορεί να αποτελέσει έρεισμα για την άσκηση δικαιωμάτων εκ του εμπορικού σήματος με βάση το γεγονός και μόνο ότι μη κοινοτικά προϊόντα εισήλθαν στην Κοινότητα υπό το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης.

36. Η απάντηση στους φόβους των εφεσιβλήτων της κύριας δίκης ότι εμπορεύματα σαν αυτά που αφορά η κυρία δίκη ενδέχεται να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα χωρίς τη συγκατάθεσή τους, προσβάλλοντας, έτσι, τα δικαιώματά τους εκ του εμπορικού σήματος, πρέπει να αναζητηθεί στις λεπτομερείς διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα²³ και του κανονισμού για την εφαρμογή του²⁴, που έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της εισόδου τους μέχρι τη στιγμή της εξόδου τους από την Κοινότητα²⁵. Αν τα εμπορεύματα δεν εξέλθουν όντως από την Κοινότητα αλλά τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, τότε θα δικαιούται ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος να αντιταχθεί στην «εισα-

γωγή» τους, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Επισημαίνεται ότι το άρθρο 50, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου [TRIPs]²⁶ απαιτεί να έχουν οι εθνικές δικαστικές αρχές την εξουσία «να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων [...] προκειμένου να αποτρέπεται η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα για να αποτρέπεται η είσοδος στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία τους δίκτυα εμπορίας αγαθών, συμπεριλαμβανομένων εισαγομένων αγαθών αμέσως μετά τον εκτελωνισμό τους». Μολονότι αντιλαμβάνομαι ότι η λήψη μέτρων προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα του δικαιούχου του εμπορικού σήματος εξαρτάται από την εκ μέρους του γνώση της επικείμενης παραβάσεως, δεν νομίζω ότι δικαιολογείται η επέκταση των δικαιωμάτων αυτών στην περίπτωση εμπορευμάτων που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης. Η λήψη τέτοιου είδους μέτρων, στην περίπτωση απευθείας εισαγομένων προϊόντων, εξαρτάται από την προηγούμενη γνώση του δικαιούχου των εκ του εμπορικού σήματος δικαιωμάτων.

37. Κατά συνέπεια, φρονώ ότι ο δικαιούχος εμπορικού σήματος δεν μπορεί να αντιταχθεί στην είσοδο στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, χωρίς τη συγκατάθεσή του, μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα οποία φέρουν το εμπορικό του σήμα και τα οποία

26 — Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, που περιέχεται στο παράρτημα ΙΓ της Συμφωνίας περί ιδρύσεως του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία εγκρίθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που αιτέρησαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), κατ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1).

23 — Κανονισμός 2913/92, που παρατίθεται στην υποσημείωση 5.

24 — Κανονισμός 2454/93, που παρατίθεται στην υποσημείωση 7.

25 — Ιδίως, άρθρα 94 και 96 του Κώδικα και άρθρα 345, 349, 356, 357, 361, 365 και 366 του κανονισμού 2454/93.

τελούν υπό κοινοτικό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, επικαλούμενος απλώς και μόνον ότι η εν λόγω είσοδος συνιστά «χρησιμοποίηση [του σήματος] κατά τις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της πρώτης οδηγίας του Συμβουλίου.

38. Με το πρώτο του ερώτημα, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά, επίσης, αν ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να εμποδίσει την είσοδο στην Κοινότητα, που πραγματοποιείται χωρίς τη συγκατάθεσή του, μη κοινοτικών εμπορευμάτων τα οποία φέρουν το σήμα του, στο πλαίσιο συναλλαγών διαμετακομιστικού εμπορίου, ήτοι συναλλαγών επί μη κοινοτικών εμπορευμάτων που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης ή στο καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης. Με το ερώτημα αυτό, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν οι εν λόγω συναλλαγές συνιστούν παραβίαση των δικαιωμάτων εκ του εμπορικού σήματος το οποίο φέρουν τα προϊόντα. Επομένως, θα ασχοληθώ με το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της εξέτασής του τετάρτου και του πέμπτου ερωτήματος του παραπέμποντος δικαστηρίου, τα οποία αφορούν ουσιαστικά το νομικό καθεστώς των συναλλαγών αυτών από την άποψη της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων.

Το δεύτερο ερώτημα

39. Με το δεύτερο ερώτημά του, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά, ουσιαστικώς, αν «η χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων, συμπεριλαμβάνει και τη φύλαξη σε τελωνειακή αποθήκη γνησίων μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα, στην περίπτωση που ο δικαιούχος του εν λόγω σήματος δεν έχει συναινέσει για την είσοδό τους στον ΕΟΧ.

40. Η εφεσείουσα της κύριας δίκης ισχυρίζεται ότι, από τις σκέψεις που διατύπωσε στο πλαίσιο της εξέτασής του πρώτου ερωτήματος, συνάγεται ότι η αποθήκευση μη κοινοτικών εμπορευμάτων υπό τις συνθήκες αυτές πρέπει επίσης να επιτρέπεται, αφού, σε αντίθετη περίπτωση, η διαμετακόμιση και το διαμετακομιστικό εμπόριο θα καθίστατο αδύνατο να λειτουργήσουν στην πράξη, ο κοινοτικός δε νομοθέτης δεν μπορεί να είχε τέτοια πρόθεση.

41. Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, τους ισχυρισμούς που προέβαλαν στο πλαίσιο του πρώτου ερωτήματος, υποστηρίζοντας ότι οποιαδήποτε εμπορική χρήση, πλην εκείνων που είναι αποκλειστικά επιστημονικής φύσεως, ενέχει χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές, και ισχυρίζονται ότι η αποθήκευση εμπορευμάτων σε τελωνειακό χώρο ή αποθήκη πρέπει να τεκμαίρεται ότι πραγματοποιείται με την προοπτική αποκομίσσεως εμπορικού κέρδους.

42. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων αναφέρεται ρητώς στην «προσφορά των προϊόντων ή εμπορία ή κατοχή τους προς εμπορία»²⁷. Αυτό σημαίνει ότι ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να εναντιωθεί μόνο στην αποθήκευση των προϊόντων που γίνεται εν όψει της διαθέσεώς τους στο εμπόριο *εντός της Κοινότητας*. Επομένως, αν αποδεικνύεται ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν πρόκειται να τεθούν σε εμπορία στην κοινοτική αγορά, ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος δεν μπορεί να εναντιωθεί στη φύλαξή τους σε τελωνειακή αποθήκη.

27 — Η υπογράμμιση δική μου.

43. Κατά τη γνώμη μου, στο δεύτερο ερώτημα του παραπέμποντος δικαστηρίου, αρμόζει απάντηση ανάλογη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα. Η ουσιαστική λειτουργία του εμπορικού σήματος δεν μπορεί να διακυβευθεί από μόνο το γεγονός ότι φυλάσσονται σε κοινοτική αποθήκη τελωνείου μη κοινοτικά προϊόντα τα οποία φέρουν το εν λόγω εμπορικό σήμα. Η εν λόγω αποθήκευση αυτή καθαυτή δεν μπορεί ούτε θα μπορούσε να θίξει τη λειτουργία του εμπορικού σήματος.

Το τρίτο ερώτημα

45. Με το τρίτο του ερώτημα, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά αν επηρεάζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο οι απαντήσεις στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα από το αν, κατά τον χρόνο εισόδου τους στο προαναφερθέν έδαφος, i) ο τελικός προορισμός των εν λόγω εμπορευμάτων έχει προσδιοριστεί ή ii) από το ότι δεν έχει συναφθεί σύμβαση πώλησεως σχετικά με τα προϊόντα αυτά, με πελάτη εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα.

44. Η απάντηση στους φόβους των εφεσβλήτων της κύριας δίκης ότι εμπορεύματα όπως αυτά που αφορά η κυρία δίκη ενδέχεται να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα χωρίς τη συγκατάθεσή τους, παραβιάζοντας, έτσι, τα δικαιώματά τους εκ του εμπορικού σήματος, πρέπει να αναζητηθεί στις λεπτομερείς διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα²⁸, οι οποίες έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι, εφόσον βρίσκονται σε τελωνειακές αποθήκες, τα εμπορεύματα τελούν υπό τελωνειακή επιτήρηση²⁹. Όπως προανέφερα, αν τα εμπορεύματα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, τότε θα έχει τη δυνατότητα ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος να εναντιωθεί στην «εισαγωγή» τους, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας περί εμπορικού σήματος. Για άλλη μια φορά, όμως, ενώ δέχομαι ότι η λήψη μέτρων προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα του υποκειμένου των δικαιωμάτων εκ του εμπορικού σήματος εξαρτάται από την εκ μέρους του γνώση της επικείμενης προσβολής, δεν νομίζω ότι συντρέχει λόγος που να δικαιολογεί την επέκταση των δικαιωμάτων αυτών στην περίπτωση εμπορευμάτων που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της τελωνειακής αποταμίευσης.

46. Τόσο η εφεσεύουσα όσο και οι εφεσβλήτες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι οι παράγοντες στους οποίους αναφέρεται το παραπέμπον δικαστήριο ουδόλως μεταβάλλουν την ανάλυσή τους επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος.

47. Συμφωνώ και εγώ ότι οι παράγοντες αυτοί δεν επηρεάζουν τις απαντήσεις που προτείνω να δοθούν στα δύο πρώτα ερωτήματα. Τα ερωτήματα αυτά αφορούν μόνο το ζήτημα αν ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να εναντιωθεί στην είσοδο μη κοινοτικών προϊόντων που φέρουν το εμπορικό του σήμα στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, υπό καθεστώς διαμετακόμισης ή τελωνειακής αποταμίευσης. Εξήγησα ήδη για ποιους λόγους πιστεύω ότι η εν λόγω είσοδος αυτή καθαυτή δεν θίγει ούτε θα μπορούσε να θίξει τη λειτουργία του εμπορικού σήματος. Εξαιρουμένης μιας μόνο περιπτώσεως, το συμπέρασμα αυτό δεν μεταβάλλεται, κατά τη γνώμη μου, στην περίπτωση που έχει προσδιοριστεί ο τελικός προορισμός των εμπορευμάτων ή όταν δεν έχει συναφθεί για τα εν λόγω εμπορεύματα σύμβαση με πελάτη εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα. Η κατάσταση θα είχε άλλως μόνο στην περίπτωση που ο ορισθείς τελικός προορισμός θα βρισκόταν εντός του ΕΟΧ. Στην περίπτωση αυτή, θα υπήρχε πραγματικός κίνδυνος να τεθούν τα εμπορεύματα σε

28 — Παρατίθεται στην υποσημείωση 5.

29 — Ιδίως, άρθρα 85 και 86 (που μνημονεύονται στο σημείο 12, ανωτέρω), καθώς και 101 και 105 του κανονισμού 2913/92.

ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας, ενδεχόμενο που θα εξετάσω στη συνέχεια στο πλαίσιο της εξέτασης του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος.

είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, για τον οποίο ο (παράλληλος) έμπορος γνωρίζει ή έχει σοβαρούς λόγους να υποθέτει ότι θα μεταπωλήσει ή θα παραδώσει τα επίμαχα εμπορεύματα σε τελικούς καταναλωτές εντός του ΕΟΧ.

Το τέταρτο ερώτημα

48. Με το τέταρτο ερώτημά του, το παράπεμπον δικαστήριο ερωτά αν έχει σημασία, στο πλαίσιο της εξέτασης των τριών πρώτων ερωτημάτων, το αν συντρέχουν περιστάσεις όπως ότι α) ο κύριος των εμπορευμάτων είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη μέλη, β) τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, και ο τόπος παραδόσεως δεν έχει (ακόμη) προσδιοριστεί, γ) τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, και ο τόπος παραδόσεως έχει προσδιοριστεί, χωρίς όμως να έχει προσδιοριστεί και ο τόπος του τελικού προορισμού, με ή χωρίς τον ρητό όρο ότι τα εμπορεύματα είναι μη κοινοτικά (διαμετακομιζόμενα) δ) τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, και ο τόπος παραδόσεως ή τελικού προορισμού έχει ή δεν έχει προσδιοριστεί και ε' τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που

49. Η εφεσείουσα αναγνωρίζει ότι το γεγονός ότι μη κοινοτικά εμπορεύματα τίθενται υπό ορισμένο τελωνειακό καθεστώς δεν συνιστά αυτό καθεαυτό επαρκή απόδειξη περί του ότι δεν υφίσταται προσβολή των δικαιωμάτων εκ του εμπορικού σήματος, αν ο δικαιούχος του εν λόγω σήματος είναι σε θέση να προσκομίσει επαρκώς πειστικά αποδεικτικά στοιχεία περί του ότι ο προφανής σκοπός του κυρίου των εμπορευμάτων είναι να διαθέσει τα εμπορεύματα αυτά στην κοινοτική αγορά. Ωστόσο, δεν θεωρεί ότι οι περιστάσεις που περιγράφονται στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα έχουν, στο πλαίσιο αυτό, αποφασιστική σημασία.

50. Οι εφεσίβλητες της κύριας δίκης υποστηρίζουν και αυτές ότι καμία από τις περιστάσεις που περιγράφονται στο τέταρτο ερώτημα δεν μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις που θα δοθούν στα τρία πρώτα ερωτήματα, μολονότι θεωρούν ότι οι περιστάσεις που περιγράφονται στα σημεία α', β', γ' και ε' ενδέχεται να έχουν σημασία στο πλαίσιο της εξέτασης του πέμπτου ερωτήματος.

51. Η Επιτροπή τονίζει ότι οι περιγραφόμενες στο τέταρτο ερώτημα περιστάσεις ενδέχεται να είναι χρήσιμες προκειμένου να κριθεί αν υπάρχει πράγματι πιθανότητα να διατεθούν τα εμπορεύματα προς πώληση στην Κοινότητα. Αν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να συμβεί κάτι τέτοιο, ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να επιτύχει τη δέσμευση των εμπορευμάτων. Ωστόσο, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά και να κρίνει αν αποδείχθηκε ότι τα εμπορεύματα δεν πρόκειται να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα.

53. Όσον αφορά την περίπτωση υπό α', συμφωνώ με την εφεσείουσα της κύριας δίκης ότι ο τόπος όπου είναι εγκατεστημένος ο κύριος των φερόντων το εμπορικό σήμα προϊόντων ουδόλως επηρεάζει το αν η υπαγωγή των εν λόγω προϊόντων σε καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης ή εξωτερικής διαμετακόμισης συνιστά χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές.

52. Κατά τη γνώμη μου, η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου πρέπει να συναχθεί, όπως και οι απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτήματά του, από τη διατύπωση και το περιεχόμενο του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Αυτή είναι η διάταξη η οποία παρέχει στον δικαιούχο του εμπορικού σήματος τη δυνατότητα να εμποδίζει τρίτους, οι οποίοι δεν έχουν εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή του, να «χρησιμοποιούν [το σήμα] στις συναλλαγές». Για να μπορεί να προσβληθεί δικαστικώς, η χρησιμοποίηση αυτή θα πρέπει, όπως εκτέθηκε ανωτέρω στο πλαίσιο εξετάσεως του πρώτου ερωτήματος, να επηρεάζει ή να μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία του εμπορικού σήματος. Εξήγησα ήδη γιατί δεν θεωρώ ότι αυτό καθεαυτό το γεγονός ότι μη κοινοτικά εμπορεύματα φέροντα εμπορικό σήμα έχουν υπαχθεί σε καθεστώς κοινοτικής διαμετακόμισης ή τελωνειακής αποταμίευσης συνιστά χρησιμοποίηση του εν λόγω εμπορικού σήματος στις συναλλαγές κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν αν το συμπέρασμα αυτό μεταβάλλεται στην περίπτωση που συντρέχουν οι ειδικές περιστάσεις τις οποίες περιγράφει υπό τα στοιχεία α' έως ε'.

54. Οι περιστάσεις που περιγράφονται υπό τα στοιχεία β' έως ε' προϋποθέτουν όλες την υπόθεση ότι τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται. Το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων αναφέρει μεταξύ των συναλλαγών που μπορούν να απαγορευθούν δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, την «προσφορά προς πώληση των εμπορευμάτων». Δεδομένου ότι το πέμπτο ερώτημα αφορά ειδικά το περιεχόμενο του όρου «προσφέρονται», στο πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', είναι προτιμότερο να εξεταστούν τα θέματα που τίθενται υπό τα στοιχεία β' έως ε', καθόσον αφορούν την προσφορά των εμπορευμάτων προς πώληση, στο πλαίσιο εξετάσεως του ερωτήματος αυτού. Καθόσον δε τα θέματα που τίθενται υπό τα στοιχεία β' έως ε' αφορούν την πώληση των εμπορευμάτων, η έκταση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του εμπορικού σήματος εξαρτάται από το αν η πώληση καταλήγει στη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα. Δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό ανακύπτει και στο πλαίσιο του πέμπτου ερωτήματος, θα εξεταστεί και αυτό κατά την ανάλυση του εν λόγω ερωτήματος.

Το πέμπτο ερώτημα

55. Με το πέμπτο ερώτημά του, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν ο όρος «προσφέρονται» στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων καλύπτει την προσφορά προς πώληση φερόντων εμπορικό σήμα, μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα οποία φυλάσσονται σε τελωνειακή αποθήκη, όταν ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος δεν έχει συναινέσει στην είσοδό τους στον ΕΟΧ, υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται στο τρίτο και στο τέταρτο ερώτημα.

56. Η εφεσείουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά προς πώληση μη κοινοτικών εμπορευμάτων, είτε εντός είτε εκτός της Κοινότητας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές στην Κοινότητα, δεδομένου ότι δεν έχει ούτε ως σκοπό ούτε ως αποτέλεσμα τη θέση φερόντων εμπορικό σήμα εμπορευμάτων σε κυκλοφορία στην κοινοτική αγορά. Υπάρχουν πολλές μορφές διεθνούς εμπορίου για μη κοινοτικά προϊόντα. Αν απαγορευθεί η προσφορά των προϊόντων αυτών προς πώληση με βάση την κοινοτική νομοθεσία περί εμπορικών σημάτων, οι έμποροι που είναι εγκατεστημένοι και εργάζονται στην Κοινότητα δεν θα μπορούν πλέον να εμπορεύονται προϊόντα που φέρουν εμπορικό σήμα, πράγμα που δεν μπορεί να επεδίωκε ο κοινοτικός νομοθέτης.

57. Οι εφεσίζητες υποστηρίζουν ότι στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση, για τους λόγους που εκτέθηκαν ήδη στο πλαίσιο συζητήσεως των προηγούμενων ερωτημάτων.

58. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφορά προς πώληση, όπως περιγράφεται στο πέμπτο ερώτημα, δεν καλύπτεται από την έννοια του όρου «προσφορά προς πώληση», όπως αυτός χρησιμοποιείται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', εφόσον ο κύριος φερόντων εμπορικό σήμα εμπορευμάτων τα προσφέρει προς πώληση, εντός της Κοινότητας, προς εν δυνάμει αγοραστή, ο οποίος είναι σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.

59. Προκειμένου να ερμηνευθεί ο όρος «προσφορά προς πώληση», το σημείο εκκίνησης θα πρέπει να είναι το σύστημα και οι στόχοι της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Η οδηγία αυτή εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ). Η πρώτη αιτιολογική σκέψη της αναφέρεται στις διαφορές που υφίστανται μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών περί εμπορικών σημάτων, οι οποίες δύνανται να παρεμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Στην τρίτη αιτιολογική σκέψη, επισημαίνεται ότι η προσέγγιση των νομοθεσιών στο πλαίσιο της οδηγίας περιορίζεται μόνο σε εκείνες τις εθνικές διατάξεις οι οποίες έχουν την πλέον άμεση επίδραση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Η ένατη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι, για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων και της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών, είναι βασικό να παρέχεται από τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών η αυτή προστασία στα καταχωρισμένα σήματα.

60. Επομένως, το άρθρο 5 πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Ωστόσο, η αρχή αυτή ισχύει για προϊόντα προερχόμενα από τρίτες χώρες, μόνον εφόσον έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας³⁰. Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι θεωρούνται ως προϊόντα ευρισκόμενα σε ελεύθερη κυκλοφορία τα προϊόντα εκείνα τα οποία, προερχόμενα από τρίτες χώρες, εισήχθησαν κανονικά σε ένα από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το (νυν) άρθρο 24 ΕΚ³¹ και ότι «μη κοινοτικό εμπόρευμα, το οποίο αποτελεί αντικείμενο διασαφήσεως προκειμένου να τεθεί υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας, αποκτά τον χαρακτήρα κοινοτικού εμπορεύματος από της εφαρμογής μέτρων εμπορικής πολιτικής ή από της εκπληρώσεως όλων των άλλων διάτυπων που προβλέπονται για την εισαγωγή του εμπορεύματος ή από της στιγμής που οι νομίμως οφειλόμενοι εισαγωγικοί δασμοί όχι μόνο επιβλήθηκαν αλλά και εισπράχθηκαν ή αποτέλεσαν αντικείμενο εγγυήσεως»³².

61. Επομένως, τα μη κοινοτικά εμπορεύματα μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας μόνο μετά την κανονική εισαγωγή τους. Αυτό εξηγεί, κατά τη γνώμη μου, γιατί το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', αναφέρει ως παράδειγμα «χρησιμοποίησεως [του σήματος] στις συναλλαγές», μεταξύ των άλλων, την εισαγωγή ή την εξαγωγή των προϊόντων υπό το [σήμα]». Το Δικαστήριο επισήμανε, επίσης, ότι «υιοθετώντας το άρθρο 7 της οδηγίας [περί εμπορικών σημάτων], κατά το οποίο η ανάλωση του παρεχομένου στον δικαιούχο του σήματος δικαιώματος επέρχεται μόνο στις περιπτώσεις που τα προϊόντα

διατέθηκαν στο εμπόριο εντός του [ΕΟΧ], ο κοινοτικός νομοθέτης κατέστησε σαφές ότι η διάθεση στην αγορά εκτός του ΕΟΧ δεν συνεπάγεται ανάλωση του δικαιώματος του δικαιούχου [εκ του άρθρου 5] να αντιταχθεί στην εισαγωγή αυτών των προϊόντων που γίνεται χωρίς τη συγκατάθεσή του, και, με τον τρόπο αυτό, να ελέγχει την πρώτη διάθεση στο εμπόριο εντός του [ΕΟΧ] των φερόντων το σήμα προϊόντων»³³, επιβεβαιώνοντας, έτσι, την άποψη ότι ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του εκ του άρθρου 5 μόνο μετά την εισαγωγή των εμπορευμάτων.

62. Ωστόσο, ενόσω διατηρούν την ιδιότητα των μη κοινοτικών εμπορευμάτων, η προσφορά τους προς πώληση κανονικά δεν συνιστά, κατά τη γνώμη μου, χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές, την οποία ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος μπορεί να αντιταχθεί με βάση το κοινοτικό δίκαιο.

63. Πράγματι, αν το αποτέλεσμα της προσφοράς των εμπορευμάτων προς πώληση πρόκειται να είναι η θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα, θα υπάρξει, βεβαίως, προσβολή του δικαιώματος του δικαιούχου του εμπορικού σήματος, ο οποίος δικαιούται, κατ' αρχήν, να εναντιωθεί στη συναλλαγή. Θα επαναλάβω, στο σημείο αυτό, ότι το άρθρο 50, παράγραφος 1, στοιχείο α', της TRIPs³⁴ επιβάλλει να έχουν οι εθνικές δικαστικές αρχές εξουσία «να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων [...] προκειμένου να αποτρέπεται η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα για να αποτρέπεται η είσοδος

30 — Άρθρο 23, παράγραφος 2, ΕΚ.

31 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1976, 41/76, *Donckerwolcke κ.λπ.* (Συλλογή τόμος 1976, σ. 719, σκέψη 16).

32 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-66/99, *D. Wandel* (Συλλογή 2001, σ. I-873, σκέψη 36).

33 — Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1999, C-173/98, *Sebago και Maison Dubois* (Συλλογή 1999, σ. I-4103, σκέψη 21).

34 — Προσαρτηθείσα στην υποσημείωση 26.

στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία τους δίκτυα εμπορίας αγαθών, συμπεριλαμβανομένων εισαγομένων αγαθών αμέσως μετά τον εκτελωνισμό τους».

64. Έχοντας δεχθεί ότι η προσφορά προς πώληση φερόντων εμπορικό σήμα μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα οποία φυλάσσονται σε τελωνειακή αποθήκη, χωρίς να έχει συναινέσει στην είσοδό τους στον ΕΟΧ ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος, δεν συνιστά, κατ' αρχήν, χρησιμοποίηση του εμπορικού σήματος στις συναλλαγές, θα εξετάσω, στη συνέχεια, εάν και πώς μπορούν να επηρεάσουν το συμπέρασμα αυτό οι ειδικές περιστάσεις που περιγράφονται από το παραπέμπον δικαστήριο υπό τα στοιχεία β' έως ε' του τετάρτου ερωτήματός του.

65. Κατά την υπόθεση του στοιχείου β', τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, και ο τόπος παραδόσεως δεν έχει (ακόμη) προσδιοριστεί. Κατά την υπόθεση του στοιχείου γ', τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται, από συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον συναλλασσόμενο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, και προσδιορίζεται ο τόπος παραδόσεως αλλά όχι και ο τελικός προορισμός, με ή χωρίς τον ρητό όρο ότι τα εμπορεύματα είναι μη κοινοτικά εμπορεύματα (που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς διαμετακόμισης).

66. Κατά τη γνώμη μου, κανένας από τους δύο αυτούς παράγοντες δεν έχει κρίσιμη σημασία για την απάντηση στο πέμπτο ερώτημα την οποία προτίθεται να προτείνω. Μολονότι με βάση το γεγονός ότι ο αγοραστής των εμπορευμάτων είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος μπορεί να υποτεθεί ότι τα εν λόγω εμπορεύματα θα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, οπότε, όπως προανέφερα, ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος θα νομιμοποιείται να προβάλει τα δικαιώματά του, το αποτέλεσμα αυτό παραμένει υποθετικό μέχρι να προσδιοριστεί ο τελικός προορισμός, καθότι ο αγοραστής είναι εξ ίσου πιθανό να προτίθεται να διαθέσει τα εμπορεύματα εκτός του ΕΟΧ.

67. Κατά την υπόθεση που περιγράφεται υπό το στοιχείο δ', τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, ενώ ο τόπος παραδόσεως και/ή του τελικού προορισμού των εμπορευμάτων προσδιορίζεται ή δεν προσδιορίζεται.

68. Για τους λόγους που εξέθεσα αναφερόμενος στις υποθέσεις υπό β' και γ', θεωρώ ότι, με μία μόνο επιφύλαξη, και οι περιστάσεις που περιγράφονται υπό το στοιχείο δ' επίσης ουδόλως επηρεάζουν την απάντησή μου στο πέμπτο ερώτημα. Ωστόσο, στην περίπτωση που έχει προσδιοριστεί ο τελικός προορισμός των εμπορευμάτων και ο προορισμός αυτός ευρίσκεται εντός του ΕΟΧ, είναι προφανές ότι τα εμπορεύματα θα πρέπει οπωσδήποτε να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία πριν από την παράδοση και ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος δικαιούται, κατά τη γνώμη μου, να επικαλεστεί τα δικαιώματά του προκειμένου να εμποδίσει την εν λόγω θέση σε κυκλοφορία ή την παράδοση.

69. Τέλος, το παραπέμπον δικαστήριο αναφέρεται, στο σημείο ε' του ερωτήματός του, στην υπόθεση ότι τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον συναλλασσόμενο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε συναλλασσόμενο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, για τον οποίο ο (παράλληλος) συναλλασσόμενος γνωρίζει ή έχει σοβαρούς λόγους να υποθέτει ότι θα μεταπωλήσει ή θα παραδώσει τα εν λόγω εμπορεύματα σε τελικούς καταναλωτές εντός του ΕΟΧ.

70. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι πολύ πιθανό ότι τα εμπορεύματα θα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, προκειμένου να παραδοθούν, οπότε ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος νομιμοποιείται, κατά τη γνώμη μου, να ασκήσει τα δικαιώματά του προκειμένου να εμποδίσει την εν λόγω θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ή την παράδοση.

71. Το βάρος αποδείξεως στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας αποτελεί το αντικείμενο του έκτου και τελευταίου ερωτήματος του παραπέμποντος δικαστηρίου.

Το έκτο ερώτημα

72. Με το έκτο ερώτημά του, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά ποιος από τους διαδίκους φέρει το βάρος της αποδείξεως των πράξεων που περιγράφονται στο πρώτο, στο δεύτερο και στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα.

73. Το πρώτο ερώτημα αναφέρεται στην είσοδο, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος, φερόντων εμπορικό σήμα μη κοινοτικών εμπορευμάτων, «υπό καθεστώς διαμετακόμισης ή στο πλαίσιο διαμετακομιστικού εμπορίου κατά τα εκτιθέμενα στη συνέχεια» Εξήγησα ήδη για ποιο λόγο θεωρώ ότι το ερώτημα αυτό αφορά, κατ' ουσίαν, το αν η εισαγωγή φερόντων εμπορικό σήμα εμπορευμάτων στην Κοινότητα από τρίτη χώρα, με το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος, συνιστά «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Με το δεύτερο ερώτημα ερωτάται, κατ' ουσίαν, αν η τοποθέτηση των εν λόγω εμπορευμάτων σε τελωνειακή αποθήκη συνιστά τέτοια χρησιμοποίηση. Με το πέμπτο ερώτημα ερωτάται, κατ' ουσίαν, αν η προσφορά των εν λόγω εμπορευμάτων προς πώληση συνιστά «προσφορά των εμπορευμάτων» κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', και, κατά συνέπεια, «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1. Κατά τη γνώμη μου με το έκτο ερώτημα ερωτάται ποιος φέρει το βάρος αποδείξεως κατά τη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας υποστηρίζεται ότι υφίσταται προσβολή του εμπορικού σήματος υπό τις περιγραφείσες συνθήκες.

74. Η εφεσείουσα της κύριας δίκης τονίζει ότι εκείνος που ισχυρίζεται, βάσει συγκεκριμένων γεγονότων, ότι η διαμετακόμιση ή οι εμπορικές συναλλαγές υπό καθεστώς διαμετακόμισης είναι παράνομες πρέπει να αποδείξει τα γεγονότα αυτά, καθότι οι ισχυρισμοί του σκοπούν να θεμελιώσουν εξαίρεση

από τη βασική αρχή της ελευθερίας της διέλευσης³⁵. Περαιτέρω, θα πρέπει να αποδείξει ότι τα τελωνειακά έγγραφα, τα οποία βεβαιώνουν τον μη κοινοτικό χαρακτήρα των εμπορευμάτων, δεν έχουν καμία αξία. Αντιθέτως, το ότι πρόκειται για διαμετακόμιση ή για εμπορικές συναλλαγές υπό καθεστώς διαμετακόμισης πρέπει, κατά κανόνα, να αποδειχθεί από τον κύριο ή τον κάτοχο των εμπορευμάτων με βάση τα τελωνειακά έγγραφα.

75. Οι εφεσίβλητες υποστηρίζουν ότι ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος είναι εκείνος που πρέπει να αποδείξει ότι έχουν παραβιαστεί τα δικαιώματά του εκ του σήματος, εφόσον ασκεί αγωγή με αυτό το περιεχόμενο, υπό την έννοια ότι πρέπει να αποδείξει ότι είναι δικαιούχος του εμπορικού σήματος για τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, ότι τα εμπορεύματα προέρχονται από χώρα εκτός του ΕΟΧ και ότι εισήχθησαν από την χώρα αυτή στον ΕΟΧ. Εφόσον ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος αποδείξει τα ανωτέρω, ο διάδικος στον οποίο προσάπτεται ότι προσέβαλε το εμπορικό σήμα υποχρεούται με τη σειρά του να αποδείξει ότι δεν χρησιμοποίησε ούτε πρόκειται να χρησιμοποιήσει το σήμα στις συναλλαγές.

76. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι κανόνες περί του βάρους αποδείξεως δεν εναρμονίστηκαν ούτε με την οδηγία περί εμπορικών σημάτων ούτε με τον κανονισμό περί του κοινοτικού εμπορικού σήματος. Προκύπτει, άλλωστε, σαφώς από το προοίμιο της οδηγίας και ιδίως από την όγδοη και την δέκατη αιτιολογική σκέψη, ότι τα ζητήματα αυτού του είδους διέπονται από τους εθνι-

κούς δικονομικούς κανόνες. Ωστόσο, προκύπτει επίσης σαφώς από τη νομολογία και ιδίως από τις αποφάσεις Sebago³⁶ και Zino Davidoff³⁷, ότι ο κύριος των εμπορευμάτων πρέπει να αποδείξει ότι ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος συναίνεσε στην θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία. Κατ' αναλογία, εναπόκειται στον κύριο των εμπορευμάτων, στο πλαίσιο της κυρίας υποθέσεως, να αποδείξει ότι τα εμπορεύματα εισήχθησαν στην Κοινότητα, όχι με σκοπό να διατεθούν στην κοινοτική αγορά, αλλά προκειμένου να μεταφερθούν σε τρίτη χώρα, μεταφορά που προϋποθέτει λογικά τη διέλευση από την Κοινότητα ως ενδιάμεσο σταθμό.

77. Συμφωνώ με την Επιτροπή ότι συνάγεται πράγματι σαφώς από το προοίμιο ότι το βάρος αποδείξεως σε διαφορές που αφορούν την προσβολή δικαιωμάτων εξ εμπορικών σημάτων είναι ζήτημα που διέπεται από τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες.

78. Ωστόσο, δεν δέχομαι ότι η νομολογία την οποία επικαλείται η Επιτροπή έχει σχέση με το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω.

79. Δεν αντιλαμβάνομαι για ποιο λόγο επικαλείται η Επιτροπή την απόφαση Sebago, η οποία δεν αφορούσε το βάρος αποδείξεως. Αντίθετα, η απόφαση Zino

36 — Παρατίθεται στην υποσημείωση 33.

37 — Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-414/99 έως C-416/99, Zino Davidoff, (Συλλογή 2001, σ. I-8691).

35 — Απόφαση Rioglass, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 15.

Davidoff σαφώς αφορούσε το ζήτημα αυτό. Η υπόθεση Zino Davidoff αφορούσε τον κανόνα της αναλώσεως των εκ του σήματος δικαιωμάτων που τίθεται με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί εμπορικών σημάτων. Η διάταξη αυτή, η οποία καθιερώνει εξαίρεση από τον κανόνα του άρθρου 5, παράγραφος 1, ο οποίος δίνει στον δικαιούχο του εμπορικού σήματος τη δυνατότητα να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να εισάγει, «χωρίς τη συγκατάθεσή του» εμπορεύματα φέροντα το εμπορικό του σήμα³⁸, ορίζει ότι τα δικαιώματα του δικαιούχου του εμπορικού σήματος αναλίσκονται εφόσον τα εμπορεύματα έχουν διατεθεί στο εμπόριο εντός του ΕΟΧ, από τον ίδιο τον δικαιούχο ή «με τη συγκατάθεσή του». Στην υπόθεση Zino Davidoff, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι ο συναλλασσόμενος που επικαλείται την ύπαρξη της συγκαταθέσεως είναι εκείνος που πρέπει και να την αποδείξει, δεν απέκειται δε στον δικαιούχο του εμπορικού σήματος να αποδείξει την απουσία της³⁹.

συνθήκες αυτές, συνέχισε το Δικαστήριο, ήταν ανάγκη να δοθεί από το ίδιο ενιαία ερμηνεία της εννοίας της «συγκατάθεσης», στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 1. Το παραπέμπον δικαστήριο είχε ζητήσει να διευκρινιστεί αν η συγκατάθεση αυτή μπορούσε να δοθεί σιωπηρά ή έμμεσα. Το Δικαστήριο δέχθηκε ότι, λαμβανομένης υπόψη «της βαρύτητας που έχει η εν λόγω συγκατάθεση σε σχέση με την ανάλωση των αποκλειστικών δικαιωμάτων [των δικαιούχων εμπορικών σημάτων], η συγκατάθεση πρέπει να εκφράζεται με τρόπο που να επιτρέπει να συναχθεί πέραν πάσης αμφιβολίας η πρόθεση παραίτησεως από τα δικαιώματα αυτά.»⁴¹. Κατά συνέπεια δε, κατέληξε, το βάρος να αποδείξει την ύπαρξη της συγκαταθέσεως αυτής φέρει ο συναλλασσόμενος ο οποίος την επικαλείται⁴².

80. Ωστόσο, η απόφαση αυτή εκδόθηκε υπό περιστάσεις πολύ διαφορετικές από αυτές που χαρακτηρίζουν την παρούσα υπόθεση. Στην υπόθεση Zino Davidoff, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η συγκατάθεση του δικαιούχου του εμπορικού σήματος στη διάθεση των φερόντων το εμπορικό του σήμα εμπορευμάτων στην αγορά «ισοδυναμεί με παραίτηση του δικαιούχου από το αποκλειστικό του δικαίωμα εκ του άρθρου 5 της οδηγίας να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να εισάγει προϊόντα φέροντα το εμπορικό του σήμα» και, κατά συνέπεια, «συνιστά τον κρίσιμο παράγοντα όσον αφορά την ανάλωση του εν λόγω δικαιώματος»⁴⁰. Υπό τις

81. Αντίθετα, η παρούσα υπόθεση αφορά περίπτωση όπου ο δικαιούχος εμπορικού σήματος επιδιώκει να εμποδίσει έναν συναλλασσόμενο να χρησιμοποιήσει το εμπορικό του σήμα στις συναλλαγές.

82. Στην υπόθεση Zino Davidoff υπήρχαν αποχρώντες λόγοι για την εκ μέρους του Δικαστηρίου διατύπωση κανόνων ως προς το βάρος της αποδείξεως σε σχέση με το ειδικό ζήτημα που ανέκυψε στην συγκεκριμένη περίπτωση. Αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Ελλείψει αποχρώντων λόγων που να υπαγορεύουν μια τέτοια λύση, πρέπει να εφαρμόζονται οι εθνικοί κανόνες περί του βάρους αποδείξεως.

38 — Βλ. σκέψη 40 της αιτιολογίας Zino Davidoff.

39 — Σκέψη 54.

40 — Σκέψη 41.

41 — Σκέψη 45.

42 — Σκέψη 54.

Συμπέρασμα

83. Με βάση τα προεκτεθέντα, προτείνω να δοθούν στα ερωτήματα που υπέβαλε το *Gerechtshof te 's Gravenhage* οι εξής απαντήσεις:

- «1) Ο δικαιούχος εμπορικού σήματος δεν μπορεί να εναντιωθεί στην είσοδο, χωρίς τη συγκατάθεσή του, στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, μη κοινοτικών εμπορευμάτων τα οποία φέρουν το σήμα του και τα οποία έχουν υπαχθεί σε κοινοτικό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης ή τελωνειακής αποταμίευσης, με την αιτιολογία ότι η εν λόγω εισαγωγή αυτή καθαυτή συνιστά «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων.
- 2) Ενόσω τα εν λόγω εμπορεύματα διατηρούν τον χαρακτήρα των μη κοινοτικών προϊόντων, η προσφορά τους προς πώληση ή η πώλησή τους δεν συνιστούν «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές», κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ.
- 3) Ο δικαιούχος του εμπορικού σήματος το οποίο φέρουν τα εν λόγω εμπορεύματα νομιμοποιείται, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ, να εμποδίζει τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.
- 4) Στην παρούσα φάση εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, οσάκις δικαιούχος εμπορικού σήματος προσφεύγει στα δικαστήρια επικαλούμενος παραβίαση του εμπορικού του σήματος, το ποιος διάδικος φέρει το βάρος αποδείξεως καθορίζεται σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, εκτός αν πρόκειται για το ζήτημα αν τα εμπορεύματα διατέθηκαν προς εμπορία στην αγορά εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, υπό το σήμα αυτό, με τη συγκατάθεση του δικαιούχου.»